

11. september 2001 har altså gjort det klart, at behovet for et forpligtende forsvars- og sikkerhedspolitisk samarbejde i et stabilt og udelteuropa er mere aktuelt end nogen sinde. NATO's udvidelsesprocesser og partnersamarbejde er vigtige elementer heri.

I den forbindelse er det værd at bemærke, at NATO's og Ruslands stats- og regeringschefer i morgen på et topmøde i Rom vil yde et væsentligt bidrag til den sikkerhedspolitiske integration i Europa. Stats- og regeringscheferne vil her søsætte rammerne for et nyt NATO-Rusland-samarbejde. Principperne for dette samarbejde blev godkendt af udenrigsministrene fra NATO og Rusland i Reykjavik for 14 dage siden.

Kl. 15.40

Det bliver et samarbejde, hvor NATO og Rusland i fællesskab på udvalgte områder, herunder bekæmpelse af terrorisme, vil kunne tage beslutninger om konkrete sikkerhedspolitiske tiltag, uden at NATO-landene på forhånd nødvendigvis skal have udformet og drøftet en fælles holdning til de spørgsmål, der skal drøftes.

For NATO har 11. september sat yderligere fokus på behovet for tidssvarende militære kapaciteter. Det samme har alliancens engagement i krisestyringsoperationer på Balkan. Dette gælder de militære kapaciteter, der skal til for at indsætte styrker over store afstande i længere tid, og det gælder de kapaciteter, der er nødvendige for at imødegå asymmetriske og uforudsigelige trusler som terrorisme og masseødelæggelsesvåben. Det er jo klart asymmetri her: en stor verdenshær og en lille myg, men den lille myg kan jo altså give en blodforgiftning.

Hvad er så NATO's rolle i fremtidens sikkerhedspolitiske landskab? Militære operationer vil jo altid udspille sig i et politisk vakuum ... undskyld, militære operationer vil selvfølgelig *aldrig* udspille sig et politisk vakuum. Når man har ventet så lang tid under den foregående debat, er man ved at miste koncentrationen!

NATO har derfor en væsentlig politisk rolle som et konsensussskabende forum, der i givet fald giver militære indsatser legitimitet. Samtidig er NATO den eneste realistiske ramme for et militært svar, hvis andre allierede end USA skulle blive udsat for et sikkerhedspolitisk chok af samme omfang som 11. september. Der er heller ikke tvivl om, at NATO også fremover vil udgøre rammen for militære krisestyringsoperationer, hvis USA ønsker at engagere sig sammen med europæerne.

Vi skal også tage i betragtning, at europæerne med udvikling af ESDP vil kunne løse krisestyringsopgaver i anden institutionel ramme, nemlig i EU. Dette bør selvfølgelig ske på grundlag af et tæt EU-NATO-samarbejde og med deltagelse af alle europæiske allierede, der måtte ønske det.

Derudover må vi forvente, at USA fremover vil have globale sikkerhedspolitiske hensyn, som ikke nødvendigvis vil være fuldt sammenfaldende med de øvrige NATO-landes. I varetagelsen af disse vil USA fra tid til anden etablere ad hoc-koalitioner, hvor nogle NATO-allierede givetvis vil indgå på forhånd, hvilket vi jo netop ser i Afghanistan, hvor vi er med.

Opgaven for Danmark og de øvrige allierede er at sikre, at NATO-rammen forbliver et realistisk og troværdigt svar på det 21. århundredes strategiske udfordringer. Der er dog på ingen måde behov for at revolutionere NATO. Det, vi taler om, er løbende at tilpasse og justere NATO i et foranderligt og uforudsigeligt sikkerhedsmiljø.

Grundlaget for denne tilpasningsproces har vi. NATO's strategiske koncept, der blev vedtaget på NATO-topmødet i Washington i 1999, vil fortsat være den ramme, hvori den løbende tilpasning af NATO skal ske. De kerneopgaver, der identificeres i det strategiske koncept, er stadig vigtige pejlemærker for NATO's arbejde. NATO skal således fortsat fungere som et sikkerhedspolitisk værdifællesskab og et forum for transatlantisk konsultation.

Samtidig skal NATO være garant for troværdigt forsvar og afskrækkelse, engagere sig i krisestyring samt udvikle samarbejde og dialog med sine partnere i det euroatlantiske område.

Det strategiske koncept giver også en tidssvarende beskrivelse af det generelle trusselsbillede, som NATO skal forholde sig til. De trusler, som NATO står over for, strækker sig fra direkte trusler mod NATO's territorium til trusler, der indirekte eller på længere sigt kan skade NATO-landenes sikkerhed.

I den forbindelse er det vigtigt at huske på, at det strategiske koncept også dækker sikkerhedspolitikens globale dimension. Det er jo et spørgsmål, der er blevet særdeles aktuelt efter den 11. september, hvor artikel 5 jo blev aktiveret som følge af en global trussel.

Det styrende princip for tilpasningen af NATO's militære kapaciteter bør være fleksibilitet og effektivitet. NATO skal kunne råde over en integreret militær struktur, der kan lede opera-